

ELOFIZETES
HELYBEN ES VIDEKEN
Egy évre ... 150 Lei.
Fél évre ... 75 Lei.
Egy negyed évre 37-50 Lei.
Egy óra ... 19-50 Lei.

Nyitási költségek
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTOSEO
Aradi és csanádi egyesü-
lasutak palotájában.
TELEFON-SZAM: 357.
KIADOHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény
Társaság.
Rubevardul Regale Ferd.
nand L. József 101-ai 22-
TELEFON-SZAM: 151.

Arad, 1920.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Csütörtök, október 28.

Románia válaszolt a szovjetnek.

BUCURESTI. A francia lapok október 13-án a következőket írják: A moszkvai kormány közölte, hogy a román kormány válaszolt a szovjet jegyzékére. Ebben a válaszban a román kormány kijelenti, hogy Románia kész tárgyalásba bocsátkozni azaz a kormánnyal, amely Oroszországban jelenleg a hatalmat kezében tartja és felkéri a szovjet hatóságokat, hogy közöljék a jövőbeni tárgyalásokra vonatkozó javaslatukat. Ezután jog a román kormány megbízottakat kiküldeni, akik majd felveszik a szovjet kormánnyal való érintkezést.

A bonok beváltása.

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a 40 százalékos bonok beváltása e hét közepén Aradon is meg fog kezdődni. Tegnap távirat érkezett az aradi pénzügyigazgatósághoz, amely elrendeli a koronák beváltása alkalmával visszatartott 40 százalékos nyugták (bonok) beváltását. A Banca Nationala részéről még eddig semmiféle intézkedés nem történt arra vonatkozólag, hogy ezek a kifizetések megtörténhessenek. Értesülésünk szerint azonban ez az intézkedés a legközelebbi jövőben megtörténik és így a bonkokat a megígért három hónap letelte előtt beváltják.

Taslaoanu lemondott.

BUCURESTI. Taslaoanu kereskedelmi miniszter lemondott. Levelet intézett Averescu miniszterelnökhöz, amelyben rámutatott az ipari miniszterium reorganizációja körül kifejtett tevékenységére s egyuttal azokra a sajtóbeli és parlamenti támadásokra, amelyeknek központja volt. Ezen ok miatt mond le, de az utolsó pillanatig hű tagja marad a néppártnak.

BUCURESTI. Averescu miniszterelnök átvette az ipari miniszterium ideiglenes vezetését és az összes import-export engedélyek érvényét visszavonta.

Hazahozzák a város buzáját

Irtunk arról, hogy a városnak O-Romániában megrendelt 200 waggon buzája, amelyet uszályhajóval szállítottak Orsovára, ott rekedt, mert a város nem kapott waggonokat. Ma arról értesülünk, hogy a közlekedési váltálatnak sikerült 60 waggont szereznie: a CFR-től s a waggonok három szerelvénybe szétosztva ma reggel már Orsovára mentek, hogy a város buzáját hazahozzák.

Dr. Moldován prefectus — aradi emlékeiről.

(„Dolgozni jöttem ide, nem parádézni.”)

Lapunk más helyén megírtuk, hogy dr. Moldován Silvius prefectus ma átvette hivatalát. Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste a Központi szállóban levő lakásán az új prefectust, hogy önnagáról, eddigi életéről nyilatkozzék. Dr. Moldován közvetlen modoru, rendkívül szimpatikus megjelenésű férfi, akinek egész lényén előnylik a munkában megkomolyodott ember magatartása.

— Aradot ismerem, hiszen háromévesen voltam itt, mint dr. Oncu ügyvédjelöltje. Az akkori időből dotálódik több ismeretemen, így Pop C. Istvánnal, Goddissal, dr. Tolnuyval. A régiak közül azonban már kevesen vannak Aradon, többen, így dr. Tolnay meghaltak. Aradról azután Szászvárosra kerültem, ahol ügyvédi irodát nyitottam. Itt éltem egész 1919. július közepéig, amikor Brasovra (Brassóba) kineveztek táblabírói ranggal a törvénytörvényekhez. Körülbelül négy héttel ez előtt felszólítottak, nem volnék-e hajlandó az aradi prefectusi széket elfoglalni. Én elfog-

laltam a felkínált pozíciót, mert elég erőt és ambíciót érzek magamban. Rendkívül bánt, hogy éppen most kerültek felszínre a különböző lemondások, mint dr. Róbu polgármesteré és dr. Angel h. polgármesteré. Nagy örömmre szolgálma, ha az eddigi hivatalnokkarral folytathatnám a munkát, mert a távozni készülő tisztviselőkről csak jót hallottam. Remélem, keresztül tudom vinni, hogy mindenki a helyén fog maradni. Öszintén megvallva, nem maradtam meglepve, hogy a választás reám esett. Bár politikával ugyyszólván alig foglalkoztam, tudtam, hogy a főispáni székbe most olyan politikusokat keresnek, akik eddig még nem szerepeltek a nyilvánosság előtt.

Az új prefectus butorai még mindig Szászvárosban vannak. Mivel természetbeni lakást nem kap, magánuton vagy a lakáshivatal-utján keres magának két- vagy háromszobás lakást.

— Dolgozni jöttem ide — mondja mosolyogva — nem pedig parádézni!

Wekerle a zsidókérdésről. A lakatlan dánosi kastély

BUDAPEST. Tudósítónk felkereste a Dánoson tartózkodó Wekerle Sándor volt miniszterelnököt, aki a zsidókérdésről többek között ezeket mondotta:

— Beledobták a közhangulatba a zsidókérdést, de úgy, hogy a legvadabb antiszemitizmussá fajult. A zsidókérdés egyetlen helyes megoldása nézetem szerint az, hogy a keresztények fokozott erővel tanuljanak, dolgozzanak, munkával és szorgalommal igyekezzenek egyes zsidók esetleges jogosulatlan térfoglalását visszaszorítani. Egyes zsidók tényeiért és cselekedeteiért azonban nem lehet felelősségre vonni az összeséget.

Az ország jövőjéről beszélve, kijelentette Wekerle, hogy nem hisz a csodákban és nem várja azt, hogy csak úgy magától megváltozik a helyzet. Bizonyos javulásokat vár a Romániával való

megegyeztéstől és azt hiszi, ha ez megtörténik, ebből nagy hasznony lesz az országnak. A hivatalos nyilatkozat után az ősz politikusi megmutatta a dánosi kuriát, amelyben egyablakos szűk kis hálókamrája van. Tíz esztendő előtt Wekerle elhatározta, hogy kastélyt építtet magának, villanyvilágítással, terrazzal, parkettás szobákkal. Ő maga készítette el a pontos kastély tervrajzát. Pontosan kiszámította, hogy hány cserép, hány szög kell az új kastély megépítéséhez. Mialatt épült Wekerle állandóan a helyszínen tartózkodott, utasításokat adott és előre örült, hogy beköltözhessenek az új kastélyba. Amikor pedig ez elkészült, Wekerle a fejét csóválta és így szólt: „A fene egye meg, még sem hurcolodom én át ebbe a kastélyba, már én csak tovább is megmaradok a kis vackomban.” És azóta is ott áll a kastély üresen.

Az adófelszólamlás.

Az I-ső számú adófelszólamlási bizottság tárgyalásainak további sorrendje a következő: Nov. 2. Krämmer Alajos, Kresz Ferenc, Krisán Ferenc, Krisztin-Kovics József, Kristyóri János, Krucsai Lajos, Kun József, Kuntzl Ernő, Kurzer Bertalan. Nov. 3. Kurták Mihály, Kutányi Ferenc, Kutn Gyula, Kiirt József, Laczay István, Láng Imre, Dr. Lányi László, Lehoczky György. Nov.

4. Lele István, Leölkes Béla, Leichter Lipót, Leipnicker Salamon, Lénárt Imre. Nov. 4. Lénárt András, Lengyel Manó, Lengyel Sándor. Nov. 5. Lészay Sándor, Lévy Adolf, Lineberger Károly, Lipschütz Mihály, Lisse Sándor, Lobenschus József, Löbl Gyula, Löcs Rezső. Nov. 6. Lörczy János, Löwy Sándor, özv. Löwinger Ignácné, Löwinger Jenny, Löwenstein Károly, Lovich Gyula, Luczay János, Lugosán Trifon, Losonczy Lajos.

Elutasított házépítés.

Irtunk arról, hogy Kádár Ferenc aradi vendéglős a Weitzer János és Batthyány-utcák sarkán kétemeletes házat akar építeni, amelyben vendéglő és vendégszobák is lesznek. Az építészeti bizottság tegnap tárgyalta Kádár Ferenc építési kérvényét és nem adta meg az engedélyt a ház felépítésére. A bizottság azaz indokolta meg határozatát, hogy a benyújtott tervek szerint a felépítendő ház mindössze 15 méter frontu lenne a Batthyány-utcában, már pedig az építkezési szabályrendelet értelmében a belvárosban házat csak ház mellett szabad építeni és nem engedhető meg, hogy tüzifal az utcai frontot. Ebben a házépítési ügyben végső fokon a városi tanács dönt.

A mai valutapiac.

A mai valutapiacra változatlanul lanya volt a forgalom. A dollárt 54—56 leiel, a márkát 83—85 banival jegyezték. Bucurestiben és Temesvárott a kurzusok ugyanilyenek voltak.

Négyszázezer koronás sikasztás.

BUDAPEST. Szeptember közepén a 62. számú postahivatalnál eltűnt egy négyszázezer koronára értékű pénzeslevél. A postahivatal főnöke a rovatolásnál szerzett tudomást a dologról és azonnal nyomozást indított. Megállapították, hogy a négyszázezer koronás pénzeslevelet Némegy Imre sikkasztotta el. A budapesti államrendőrség a nyomozás folyamán megállapította, hogy a fiatalember az el-sikkasztott összegből körülbelül százezer koronát egy nőismerősének adott át, aki az összeggel Szegedre utazott. A szegedi rendőrség részéről az aradi származású Börcsök detektív csoportja végezte a nyomozás munkáját, s rövid idő alatt arra a felfedezésre jutottak, hogy az asszony a kapott összegnek egy részét egy barátnőjének és a saját édesanyjának adta át. A detektívek az adatok alapján előállították a leányt, aki kihallgatása során elmondta, hogy az ügyben ártatlannak érzi magát és a pénz eredetéről nem volt tudomása. A budapesti államrendőrség Némegy letartóztatta. Körülbelül 200.000 koronát a fiatalember rokonainak szándékát pedig a szegedi hölgyismerősnél találtak meg.

ELMOZDÍTOTTÁK A KASSAI PÜSPÖKÖT. Prága. A cseh egyházi ügyek előadója kijelentette a Kassai Újság szerkesztője előtt, hogy dr. Beszel és a pápai nunciaturával történt megállapodás szerint Fischer-Colbrie eddigi kassai püspök felmentése immár véglegesnek tekinthető.

Légi közlekedés Budapesten

BUDAPEST. A főváros közlekedési ügyosztályának egyik új vezető embere Till Antal tanácsnok a főváros jövő közlekedési viszonyairól egyik budapesti munkatársának a következőket mondta: A közlekedés terén a fővárosban legfontosabb probléma a budapesti és budapest-környéki összes villamosvasutak ügyének rendezése, s e nagy probléma megoldására többféle mód kínálkozik. Vagy visszaadjuk a villamosokat a részvényeseknek; ez azonban egy technikai, mint pénzügyileg lehetetlen pillanatban, vagy pedig a fővárosnak, illetve az államnak kell kezelésbe vennie a közúti közlekedést. Sajnos ez év végéig a villamoskérdést gyökeresen megoldani semmiesetre sem lehetséges. Hamarabb reméljük megoldani az autbuszjáratok megindításának kérdését és erre, a mint egy autbuszmenetjegy árát hat koronára tudjuk majd leszorítani, komoly kilátásom van. A budapesti légi forgalomnak is nagy jövőt jósolok, ennek különösen akkor lesz nagy fontossága, a mi számunkra, ha Budapest nemzetközi kikötő lesz. A légi közlekedés dolgával különben a miniszteriumban is behatóan foglalkoznak, már bizottságot alakítottak, az ügy tanulmányozására, amelybe a főváros tanácsa is meghívást kapott.

A székely báró kinevezése

A Patria krokodilus könnyeket sir Fáy József volt képviselőnek követségi titkárrá történt kinevezése fölött. Azt mondja, hogy Fáy borralalót kapott a kinevezéssel. És ezt éppen a Patria írja. Fáy kinevezése szerinte egy diplomáciai hiba és a közkerékségnek legnagyobb lecsúfolása, mert ez az ur egy opportunist, egy gschefelő. Amíg Magyarországon volt, senki sem tudott az ő politikai életéről. Mihelyt Romániába került, azonnal magyar mandátummal állott elő, amelyről azt hittük, — mondja a Patria — hogy a magyar lelket fogja képviselni. Legalább is ezt hitték a királyságbeliek, mert nem tudták, hogy milyenek a magyarok. Fáy nem képviselte a Magyarorságot, hanem a saját kicsinyes ügyeit és személyét. Mikor a közéletbe belépett, egy leszegényedett felmágnás volt. Széplakon lakott Pethrichevich Horváth kastélyában. A kert gyümölcsterméséből akart megélni, nem lévén másból miből megélnie. Mint képviselő a királyságból dohányt, petróleumot, gyapotot és egyebet szállított Erdélybe. Közben valutázott is. Bejárta az Amerikából érkezöket és dollárookra spekulált. Még cigányokkal is kötött vásárokat. Fáy a Patria szerint Goga benső barátja és az ő ajánlatára lett kinevezve Tokióba, stb. stb. Ilyenformán folytatja még egy fél hasábon át a Patria és pedig az a Patria, amely annak idején kikelt a magyar lapok ellen, amiért Fáy a képviselőházban elmondott beszédét, amely az ő hasábjain jelent meg, nem közölték. Ennek a nem közlésnek esett áldozatul az Ellenzék is, amelyet több napra betiltottak azért, mert nem vette át a Patriából a Fáy szónoklatát. Ime rossz következetesnek lenni. Jobb, ha valaki kaméleon.

Az új prefektus átvette hivatalát.

Dr. Moldován Szilvius Arad vármegye és Arad város új prefektusa ma vette át hivatalát. A vármegyei prefektúra átvétele délelőtt 10 órakor történt. Dr. Crisan Aurél volt prefektust, dr. Beles Jenő alispán bucsuztatta el. Dr. Crisan meghatót szavakkal mondott köszönetet a tisztviselők eddigi támogatásáért, bemutatta nekik az új prefektust, akinek figyelmébe ajánlotta a vármegyei tisztviselőket. Moldován Szilvius prefektus üdvözölte a tisztviselői kart és arra kérte, részesítse őt is oly támogatásban, mint elődjét. Minden igyekezetével azon lesz, hogy a tisztviselők érdekeit elősegítse, a tisztviselőktől azonban tiszta kezet, becsületet és egyenlőséget követel. Ha ezt a három alapfeltételt látni fogja a tisztviselőknél, meg van róla győződve, hogy úgy a tisztviselők, mint az ő működése közmegelegedéssel fog találkozni, ami úgy az országnak, mint a tisztviselőknek boldogulását előmozdítja. Fél tizenegy órakor a vármegyei közkeréki jegyzők öttagú küldöttsége kereste fel az új prefektust és arra kérte, vegyen részt az Arad vármegyei Jegyző Egyesület alakuló közgyűlésén, mely a vármegye nagytermében van. A prefektus dr. Crisan és dr. Beles kíséretében elment az alakuló közgyűlésre, ahol beszédet intézett a községi jegyzőkhöz. *Becsületes munkát, tiszta kezet, nemzetiségi*

Művészet.

* A Cigánygrófné látványosságai közé tartozik az operettben szereplő cigánybanda, amelynek tagjai részben színészek, részben pedig Almái Laci jóhírű cigányprimás teljes zenekarával. A banda primása Kertész Dezső (Laci primás) hetek óta tanul hegedülni s a féltelmetesen sokodalunak ítélt színész e téren is olyan szüduletes előmenetelt tanusított, hogy az új operettben személyesen vezeti a cigányzenekart. Méltó partnerei lesznek Selmei (klarinétos) és Olasz (kibőgös). Sokat beszélnek az operett második felvonásának egyik nagy táncáról, amit Horváth Mici (Livia grófnő) és Kertész Dezső (Laci primás) mutatnak be s amelyet Kertész egy klasszikusan tökéletes, taktusra keresztültvitt salto mortáléval fejez be. Élvezetesnek ígérkezik a mulató jelenet is, amikor Laci primás (Kertész) huzatja a nótáit s a cigányok féllábon táncolva, hason fekve és különféle kacagató helyzetben muzsikálják a ropogós csárdást. Sláger szám lesz a cigány kvintett is. Itt említjük meg, hogy a direktió az eddigi szokásoktól eltérően teljes díszletes és jelmez fopróba keretében mutatja be az újdonságot a színháznak.

* A Vén leányok reprize. A városi színház direktiójának szerencsés ötlete volt felújítani a „Vén leányok”-at, ezt a rendkívül bájos, hangulatos vigjátékot, amely nyolc év előtti bemutatóján óriási sikert aratott, s amelyet az első évben huszonhatszáz adtak. Novák Irénnek és H. Harmath Józsnak briliáns szerepük van a ragyogó ötletességű és mélyességű szépségű vigjátékban, amelynek csütörtöki reprize iránt a közönség körében olyan érdeklődés mutatkozik, mint-ha szenzációs premierről volna szó.

* Megkezdik az új függöny felszerelést. Holnap délelőtt a városi színház színpadán nem lesznek próbák, mert holnap kezd meg a városi mérnöki hivatal az új baireuti függöny felszerelését.

és vallási elfogultságtól mentes működést kér tőlük. Délelőtt 11 órakor került a sor a városi prefektúra átvételére. A hivatalos aktusnál jelen volt dr. Crisan Aurél volt prefektus, dr. Robu János polgármester, dr. Beles Jenő alispán, Demian és Leucutia prefektusi titkárok. Dr. Crisan rövid beszédben üdvözölte az új prefektust és megköszönte a városi tisztviselők eddigi támogatását. Majd Moldován Szilvius prefektus arra kérte a városi tisztviselőket, hogy ugyanolyan támogatásban részesítsék, mint elődjét. Végül dr. Robu János polgármester megköszönte dr. Crisanak a város érdekében kifejtett eredményes munkásságát és arra kérte az új prefektust, hogy a város érdekében hasonló működést fejtessen ki. Ezzel az átadás hivatalos aktusa véget ért. Holnap délelőtt Moldován prefektus a városi tisztviselők küldöttségét fogadja. A prefektus a napokban Clujra (Kolozsvárra) és Bucuresztibe utazik, ahol több fontos városi ügyet intéz el. Itt említjük meg, hogy az új prefektus hétfőn, szerdán és pénteken a vármegyei kedden, csütörtökön és szombaton a városnál tart hivatalt. A vármegyénel a fogadó napok hétfőn és pénteken, a városnál pedig kedden és szombaton délelőtt 10 órától 12 óráig lesznek.

* Új színház Budapesten. Budapest. Faludi Gábor, a Vigszínház volt tulajdonosa új színházépítés tervével foglalkozik. A színházat az Andrássy-uti Drechsler-palota helyére építik Lechner Jenő dr. műépítész tervrajza szerint.

* Új komikus a Modern Kabarében. A Modern Kabaré igazgatóságának sikerült leszerződtenie Nádasy Ernőt, a közismert és népszerű komikust, aki már tegnap be is mutatkozott a közönségnek óriási tetszés mellett. Nádassy a színpadi jelenetekben és magánszámával egyaránt kiérdemli a közönség elismerését. A csütörtöki műsoron új artista attrakciók és pompás magánszámok kerülnek még bemutatásra. Az előadás fél 9 órakor kezdődik, a terem fűtve van.

* A mozgóképszínházak műsora: Október 28-án az Apollóban: Newyork rejtelmel II. Bünyügi dráma. — Az Urániában: „Hasonmás”. Dráma.

* Newyork rejtelmel II. az Apollóban. Két napi késedelemmel tegnap megérkezett a Newyork rejtelmelnek második része, amelyet az Apolló színház nyomban műsorra tűzött, még tegnap előadásain bemutatta azt. Habár a közönség értesítésére nem állott már idő rendelkezésre, mégis gyorsan elterjedt a városban a film megérkezésének híre és a publikum valóságos megostromolta az Apolló pénztárát. Minden előadás utolsó helyig telt nézőtér előtt vetítette az Apolló a Newyork rejtelmelnek második részét, amely az első részt jóval felülmúlja. Ugy, a mesészövés, mint a kiállítás valóságos lebiincselte a nézőközönséget. A második részben Justin Clarel, a bravurós detektív hált megvető harcot kezd a Megsemmisítő kéz tagjai ellen, akiknek sikerül Clarel kelepccébe csalni és ártalmatlanná tenni, de a mesterdetektív segédje kimentti a veszedelmes helyzetből s Clarel tovább folytatja vakmerő vállalkozását. A Newyork rejtelmelnek II. része az Apolló színházban még csütörtökön, az Urániában pedig pénteken és szombaton kerül vetítésre.

* Hanni Weise — az Urániában. Pénteken kezd meg az Uránia-színház Newyork rejtelmel II. vetítését s addig egy rendkívül bájos műsoron. Hanni Weise szerepel a műsoron. A kitűnő művész „Hasonmás” című megindítóan romantikus tárgyú drámában játssza a főszerepet a tőle megszokott művészetével.

Beszélgetés

Gorkij Maximmal.

Az „Excelsior” kiküldte egyik munkatársát, Albert Londres-t Szovjetországra s egy Petrograd keltezésű levelet hoz, mely a tudósítónak Gorkij Maxim mal való találkozását írja le. Este nyolc órakor kopogtatott be Albert Londres, a kiváló és nagy népszerűségű orosz író ajtaján. Gorkij a Néva partján lakik egy villában, a ház az 5-ös szám van, az utca nevét nem lehetett kibetűzni. A bolsevikiek kivételesen nem rekvirálták el Gorkijtől sem a lakását, sem a butorát. De azért mégis tömeglakás a Gorkijé: hajlékot adott szerencsétlen kollégáinak, kikhez kevésbé volt kiméletes a szovjet. Az előszobától kezdve a szalonnig mindenütt ágyak vannak, melyekben otthonukból elűzött orosz művészek, írók, színészek húzzák meg magukat és az étkezés olyan, mint valami vendéglőben, hosszú, közös asztalnál együtt fogyasztják el a sovány táplálékot.

— Né, biztosan egy új lakótárs, szölkak, mikor belépett az újságíró.

Mikor meghallották, hogy mi járatban van, közölték vele, hogy a házigazda úgy kilenc óra tájban fog megérkezni s bizonyára örömmel fogadja francia vendégét. De bizony volt féltékeny is, mikor végre megérkezett Gorkij. Alakja magas, vállas, haja kurtára nyírott, szeméi merészek.

— Nem voltam és nem vagyok kommunista — volt az első szava a tudósítóhoz. — Nagyon sok mondanivalóm volna Önnek, de nyelvem meg van kötve, épp úgy, mint tollam. Különben is először az én orosz népemmel szeretném közölni mondanivalóimat s remélem, ezt nonsokára meg is fogom tehetni — és csak azután a külfölddel. Befolyásomat a bolsevikieknél arra használom fel, hogy szerencsétlen művészkollégáimot segíteni próbáljak. Munkám, mint látja, (az ágyakra mutatott) nem egészen sikerül. Annyit azonban mégis elértem, hogy az írók, tudósok napi kenyéradagját valamennyivel fölemelték. Főbizalmam az orosz parasztban van, akinél jobban senki sem szereti a hazát és aki azt meg is fogja menteni.

Az újságíró kérdésére, meddig tarthat még a jelenlegi uralom, Gorkij nem adott választ. Erre azt a kérdést intézte hozzá a tudósító, mit irt a kommun alatt. Gorkij, aki nemcsak a legnagyobb és legkedveltebb, de egyúttal a legtermékenyebb orosz írók közé tartozik — egyetlen szóval felelt: *semmi!*

— PÁLYÁZAT — EGY PÁLYÁZÓVAL. Tegnap járt le a városi mérnöki hivatalban megüresedett építészmérnöki állásra kiírt pályázat. Mindössze egy pályázó akad: Kron Lénárd okleveles építész.

Anglia házat épít a házasodóknak.

LONDON. A lakásinség Angliában is nyomasztó. Már több házépítő részvénytársaság alakult, a melyek egész városnegyedeket építettek olcsó és kellemes házakból. Angliában mintegy nyolcszáz ezer új házra volna szükség, amelynek felépítéséhez azonban legalább egy milliárd font szükséges (870 milliárd korona.) Ezt az összeget nem lehet azonnal összeadni, hanem helyesen kell gyűjteni. Már több város házépítő hatósági szövetkezetet alakított. Sok helyen 180—200 ezer font sterlinget írtak alá egyetlen hét alatt. Ez az összeg az illető városok három évi építési szükségletét fedezi. A kormány a vagyontalan hivatalnokok és munkások házasodását elő akarja segíteni. Kis két három szobás házakat épített számukra, amelynek árát minden jelentkező évi házbérekben törlesztheti le. Az ilyen fiatal házaspároknak, akiknek van komoly foglalkozásuk, de vagyoniuk semmi, a kormány kiutal 160 fontot, amelyből ma föl lehet építeni az új családi fészket. Csodálatos azonban, hogy a kormány mindezen ajánlata dacára eddig csak 2000 jelentkező akadt. Nem lehet tudni, hogy mi tartja őket vissza. Inkább a házasságot való irtózás, mint a háztulajdonosság terhe. Pedig Londonban rengeteg fiatal nő ment férjhez, úgy, hogy szüleinél kénytelen élni, míg az ura butorozott szobát tart.

Tíz év után megkerült gyöngysor.

BUDAPEST. A napokban egy Rákóczi-uti ékszerész üzletben megjelent Böröcz Pálné, egy vasúti bakter felesége és egy másfél millió koronát érő gyöngysorok kincsét talált meg. Az ékszerész gyanúsaként találva az ékszerész az egyszerű asszonynál, bejelentette az esetet a rendőrségnek, ahová Böröczné tüssztént előállították. Itt elmondta, hogy az ékszerész tíz évvel ezelőtt a férje talált a vasúti sínnek mentén. A budapesti rendőrség hitelt adva az asszony előadásának, a lapokban felhívást tett közzé, hogy aki tíz évvel ezelőtt egy gyöngysorok elvesztett, jelentkezzen. E felhívás alapján megjelent a rendőrségen Radvánszky Antalné, aki a vidéken tíz évvel ezelőtt tényleg elvesztett egy gyöngysort. Kitént, hogy a kalandos ékszer az övé, így nyomban ki is adták neki. A Böröcz-házaspár ellen jogtalan elmulasztás címén eljárást indítottak.

A vasutasok áthelyezése.

A CFR. kerületi igazgatóságnál íveket közzétesznek, amelyek felhívást intéznek az alkalmazottakhoz, hajlandók átköltözni Satu-Marera (Szatmár) vagy Brassóba (Brassóba). Az ívet eddig még senki sem írta alá, mert mindenkinek életbevágó érdeke, hogy itt maradjon Aradon. Különben Brassóban még áldatlanabbak a lakásvizonyok, mint Satu-Maren (Szatmár), ahol az egyik volt kasszárnyát alakítják tömeglakásnak berendezni.

Stein Aurél negyedik expedícióra készül.

BUDAPEST. Stein Aurél a magyar származású világhírű ázsiai kutató Budapestre érkezett. A kiváló tudós, aki rokonainál lakik, teljesen elzárkózott a nyilvánosság elől és csak legmeghittebb barátjaival érintkezik, mert nem akar mint angol hivatalnok nyilatkozatokat adni. Stein Aurél ugyanis 1899 óta, amikor az angol kormány a kalkuttai főiskola vezetőjévé nevezte ki, angol állampolgár. Egész sereg kitüntetéssel halmozták el, így megkapta az indiai oszári rendjel közepkeresztjét, amivel a lovagi rang jár s így teljes neve most „sir Aurél Stein”. A világhírű kutató most negyvennyolc éves és a három hi-

hetetlenül fárasztó és veszedelmes középpázsiai expedíciók nem öregítette meg. Hanem sokkal fiatalabb, mint valaha. Elvonultságában sem pihen, hanem második utazásának feldolgozásán az utolsó simításokat végzi és ez a munka nem sokára Serindia címmel kerül a sajtó alá. Ez óriási munka kiadása Angliában is több millióba került. Stein Aurél most készül negyedik expedíciójára. Tudományos utjának költségeit felerészben az az indiai kormány, felerészben a British Muzeum viseli. Ennek fejében tudományos ásatásainak eredményén és értékes néprajzi gyűjteményein az ind kormány és a British Muzeum osztozkodnak.

HIREK.

— TUNTETÉS VILMOS CSÁSZAR ALTLALT. Berlin, Németországban

alattvalt. Berlin, Németországban a keletázsiai internétságból most tértek vissza, a hamburgi főpályaudvaron a közönséget arra akarták rábírní, hogy egy általános, észak-németországi tüntetést rendezzenek Vilmos excsászár szabadonbocsátása érdekében. A hamburgiak a felhívást hűvösen fogadták.

— DR. CRISÁN AURÉL ISMÉT FŐÜGYÉSZ. Ertesülésünk szerint dr. Crisán Aurél volt prefektus, aki ma átadta hivatalát az új prefektusnak, a holnapi napon átveszi a királyi ügyészség vezetését.

— ELADJÁK FERENCZ JÓZSEF SZOBORÁT. Bécs, A Neues Wiener Journal jelentése szerint Prágában most hivatalos uton Ferencz József egyik szobrát kínálják megvételre. A szobor, amely az életnagyság méreteit is meghaladja, eddig még nem talált vevőre. Az emlékmű a prágai törvényszék esküdtzéki nagytermében állt és idáig zsákszöveggel volt letakarva.

— A MAGYAR KORMÁNY MUNKÁSOKAT KÜLD FRANCIAORSZÁGBA. A L'Information Baselből a következőket jelenti: A Budapestben megjelenő Új Nemzedék hivatalos helyéről arról értesül, hogy 50,000 magyar munkást küldenek Franciaország északi részébe, hogy résztvegyenek az északi munkálatokban. Az erre vonatkozó tárgyalásokat Párisban egy a magyar kormány részéről kiküldött miniszteri tanácsos vezeti.

— ORSZÁGOS VÁSÁR. A polgármesteri hivatalban szerzett értesülés szerint november 1-én lesz és mindössze egy napig tart. Az országos vásárra az állatfelhajtást is megengedik.

— MENETDIJEMELÉS AZ ARADHEGYALJAI VILLAMOS VASUTON. Az aradhegyaljai villamos vasut menetdíjai november hó 1-ével felemeltetnek. A menetdíjak emelésével kapcsolatban a kocsiosztályok is változást szenvednek, amennyiben a személyvonatok az eddigi II. és III. osztályú kocsik helyett csak I. és III. osztályú kocsikkal fognak közlekedni.

— TELEFON A BETÖRŐK ELLEN. Egy dán rendőrfőnök a betörések megállítására készüléket talált fel s mártársárat a készüléket a talált értékesítésére. A készüléket, amely egy érzékeny szekrénybe van szerelve, dróttal a szobák ajtáival vagy ablakával kötik össze, azután a drótokat a közönséges telefonba kapcsolják bele. Ha a betörő belép egy ilyen szobába, egy különleges lámpa a telefonközpontban nyomban mozgósítja.

— HALÁLOZÁS. Andor László betűszedő e hó 26-án 42 éves korában hirtelen meghalt. Az elhunyt tevékeny részt vett a nyomdász-egyesület életében. A temetés ma, csütörtök délután fél 5 órakor lesz a Purgely Lajosné-utca 154. számú házból. A temetést vezényli a szász aradi könyvnyomdászok szakszervelete.

— HIRDETMÉNY. A várban székelő rom. kir. 1. sz. gyalogezred parancsnokságának 10666—1920. számú átirata folytán közzétesszem, hogy mindazon gazdák, akiknek trágyára van szükségük, minél hamarabb forduljanak a fent jelzett ezred parancsnokságához, ahol a trágyát kocsinként 2 le. fizetése ellenében elszállíthatják. Dr. Robu János, polgármester.

— ELHALASZTOTTÁK A KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA TELJES ÜLÉSÉT. Mivel november közepéig nem lehet gyűléseket engedélyezni, így a Kereskedelmi és Iparkamara csütörtökre hirdetett teljes ülése is elmarad. A Kamara elnöksége az új terminust külön meghívóban fogja tudatni a tagokkal.

— CAFOLAT. F. é. október hó 27-én az összes aradi napilapokban rólam az aradi intellektuelek ligájával kapcsolatosan tett ügényüzusabb állítások aközött megemlékeztem, hogy az aradi közéletben a vizsgáló bizottságok csak úgy nyögtek a sok dolog miatt. Igaz ugyan, hogy a válogatások, a házasságkötés is válogatások. Oroszország most azonban rekordot ért el a válogatások terén, mert azok annyira megszorodtak, hogy a szovjet kormány kénytelen volt egy külön házasságbontó-törvényt felállítani. Ennek elnöki állásával Spitzberg volt igazságügyminisztert bízták meg, akinek sikerült az eljárást oda egyszerűsíteni, hogy hetenként átlag száz válogatott intéz el. Igaz ugyan, hogy az eljárás csak abban áll, hogy a választ kérő fél-

A válogatások hazája.

PARIS. A válogatások maximumának dicsősége Franciaországból áthelyeződött Oroszországba. A múlt évben Franciaországban a válogatási mánia olyan örült módon dühöngött, hogy a bíróságok csak úgy nyögtek a sok dolog miatt. Igaz ugyan, hogy a válogatások, a házasságkötés is válogatások. Oroszország most azonban rekordot ért el a válogatások terén, mert azok annyira megszorodtak, hogy a szovjet kormány kénytelen volt egy külön házasságbontó-törvényt felállítani. Ennek elnöki állásával Spitzberg volt igazságügyminisztert bízták meg, akinek sikerült az eljárást oda egyszerűsíteni, hogy hetenként átlag száz válogatott intéz el. Igaz ugyan, hogy az eljárás csak abban áll, hogy a választ kérő fél-

nek két tanu jelenlétében alá kell írni egy nyilatkozatot.

Távirato

A GÖRÖG KIRÁLY MEGHALT.

ATHÉN. Sándor király ma meghalt.

UDVARI GYÁSZ.

BUCURESTI. Mária királyné anyjának elhalálása miatt udvari gyászt rendeltek el.

HAMIS ÖTSZÁZ LEIESEK.

BUCURESTI. A Banca Nationala jelentést tett, hogy hamis 500 leies bankjegyek vannak forgalomban.

A SZTRÁJKVEZÉREK A HADBIRÓSÁG ELŐTT.

BUCURESTI. Argetolanu miniszter az Adeverulnak adott intervjújában kijelentette, hogy a letartóztatott sztráklisok eltávolítása a hadbírósnál a Traucu Jasi-téle törvény alapján történik.

A SZTRÁJK UTÁN.

BUCURESTI. Az általános sztrájk elvbén még tart, a munkások jelentkező munkára. A vasúti közlekedés normális: A légi posta közlekedés megkezdődött és kitűnően működik.

OLASZORSZÁG NEM ELLENZI AUSZTRIA CSATLAKOZÁSÁT.

RÓMA. A kormány kijelentette, hogy nem foglalt állást Ausztriának Németországhoz való csatlakozása ellen, bár a saint-germaini békeszerződés ezt megtiltja, ha Ausztria lakossága népszavazás útján határozza el a csatlakozást.

A vizes és a száraz.

Ismeretes, hogy az Amerikai Egyesült-Államokban a sztrákszetek agitációja folytán behozták a szesz élvezetének tilalmát és a szesz italok árusítását a legnagyobb szigorral büntetik. Az Egyesült-Államok elnökválasztása november 4-én lesz, de a korteskedések már hónapok óta tartanak. A jelölteknek régi trükkje, hogy az ellenjelölt múltjának valamely sötét részét hozzák napvilágra, hogy ezzel rontsák az ellenfél megválasztási esélyeit. Új és fényes trükk azonban az, amelyet Harding republikánus parti jelölt talált ki: szónokok által szavaltatja, hogy megválasztása esetén első dolga lesz a szesz élvezetét a tilalom alól felszabadítani. Ezzel az ígérettel — nem kell mondanunk — hatalmas tábor szerzett Harding magának, ellenben elvesztette a sokkal kisebb számú sztrákszetek szimpátiáját, akik ezek után Coxot, a demokrata-part jelöltjét támogatják. Az amerikai nép most már humorosan csak így hívja a két jelöltet: a vizes és a száraz. — Tenesse állam elfogadta az alkotmány olyan irányú módosítását, hogy bármilyen nemhez tartozó egyesült-állambeli polgár részt vehet a szavazáson. Ily módon Amerikában hozzávetőleg huszonöt millió nő jut szavazati joghoz.

— LANDLERT A BUDAPESTI TÖRVÉNYSZÉK FELMENTETTE.

BUDAPEST. Dr. Landlert Jenő volt népbiztos, az ellene emelt gyilkosságra való bujtogatás, zendülés és felségérsétségi vádak alól a budapesti törvényszék a napokban felmentette. Szabadlábra helyezése csak ügyének a teljes tisztázása után fog megtörténni, addig Landlert a budapesti főkapitányságon továbbra is őrizetben tartják.

Apró hirdetések

Alkalmazás.

TANÍTÓT keres a soborsini rom. kath. iskolaszék évi 6000 lei, lakás és fűtőanyag díjjal. 4437

KIFUTÓ FIU felvétetik Halász Dezső Bulevardul Regele Ferdinand (József főherceg-ut 13. 4436

FŐZNI TUDÓ bejárónő háromtagu családdal axonnal felvétetik. Glück, Strada Metianu (Forray-utca) 2. földszint. 4439

IRODAI vagy pénztárnoknői állást keres két évi gyakorlattal és románul jól beszélő leány. Cim a kiadóban. 4444

FIATAL FÜSZERKÉRESKEDŐSEGÉD azonnali belépésre állást keres. Cim: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 9940

CIGARETTA TÖLTÉST vállalatok. Cim a kiadóban. 1000

Vétel és eladás.

ANTIK PORCELLANT, butort, szőnyeget, festményeket, ékszert vesz Salon Artistique Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 21. 10351

KÖNYVTARAKAI, naugjegyeket, festményeket és bolygyűjtőanyagokat vesz Kerpel könyvkereskedés. 924

EGY darab új bőrdedeles kocsit eladó. Megtekintető Végkocsigyárban. Varyassy József-utca 16. szám alatt. 4440

FLADÓ egy hálószoba, ebédlő és fürdő. Klein szabóüzlet, Strada Bucur (Főtávós-utca) 5. 4434

LEANYHALÓSZOBA valamint fényezett hálószoba eladó Töltés-utca 9. 9940

RÖVID ZONGORA új, keresztthoros, sürgősen eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 9940

MALOMHENGGER 12 colos kombinált, egy huszonegyes dupla és famegmunkáló répek eladók. Braun fakereskedőnél, Ujmiklakán. 4443

LOELADÁS, két darab 7 éves hibátlan ló, szerszámmal és igazszékkel pénteken délelőtt fél 10 órakor a lóvásártéren a legtöbbet ígérőnek eladatik. 4446

Ingatlan.

MAGANHÁZ a belvárosban eladó. Felvilágosítást szívességgel. Bierné, Str. Filipescu (Flórián-utca) 11. Közvetítők kizárva. 4376

JÓFORGALMU vegyeskereskedés házzal együtt eladó Török Gábor-utca 5a) 4435

Különféle.

MONOGRAM himzés elfogadtatik Bulevardul Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 12. Élelmiszer üzlet. 4442

APRÓHÍRDETESEKET az Aradi Közlöny részére felvész Wallinger István hirdetésfelvételi irodája Lázár Vilmos-utca, Klein I. hirdetői és hírlap irodája Strada Romanului (Zrínyi-u.) és Mandli Bulevardul Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papírüzlete.

Régi nyakkendők

ujraalakítását és legújabb nyosabb árban vállalja. 4441

Bitter Mariska

Plata Catedral (Tököl-tér) 9a. szám.

Kalapgyári raktárba

Str. Metianu (Forray-u.)
Gróf Hunyadi-palota

EREDETI MODELEK nagy választékban megérkeztek. Ugyanott alakítások modellek után gyorsan és jutányosan készülnek. 4445

Nyolcvan éves asszony pere gróf Károlyi Mihály ellen.

BUDAPEST. A törvényszéken özvegy Szalay Jánosné beperelte a külföldön tartózkodó gróf Károlyi Mihályt 168.000 korona erejéig. A pör előzménye az, hogy az özvegy asszony férje, aki 1847 óta néhai gróf Károlyi György gazdatisztje volt, férje után összesen 806 korona 40 fillér nyugdíjat kapott. Az özvegy természetesen ebből nem tudott megélni és többször kérte nyugdíjának felemelését. Legutóbb 1919. év januárjában fordult gróf Károlyi Mihályhoz, aki akkor köztársasági elnök volt, hogy emelje fel nyugdíját. A gróf nem akarta észrevenni az öregasszony nyomorát és csak a proletárdiktatura kitörése után választott,

hogy a kérdés-elintézésére nem illetékes. Az öreg asszony most peres uton próbálja követelését érvényesíteni és azt kéri, hogy nyugdíját hatszorosára emeljék fel. Kéri azonkívül, hogy marasztalják el Károlyit a perköltségekben is és ide számítva a felmerült költségek különbözetét is. Ha a bíróság megítéli az öreg asszonynak mindazt, amit kíván, akkor egész vagyonhoz jut, mivel 168.000 koronát kapna kézhez. A bíróság 14-re tüzte ki a tárgyalást és felszólította gróf Károlyi Mihályt, hogy jeleniek meg. Mivel Károlyi ezt nem volt hajlandó megcselekedni, a bíróság ügygondnokot nevezett ki.

A vasutassztrájk epilógusa

Az elmúlt napokban néhány hivatalnok és kezelő nem ment fel a hivatalos órák alatt a CFR. kerületi igazgatóságára. Ezzel kapcsolatosan az a hír terjedt el, hogy több hivatalnokot nyugdíjazni fognak és több nőalkalmazottnak felmondották a szolgáltatást. Érdeklődésünkre ma kijelentették a CFR. igazgatóságánál, hogy semmiféle elbocsájtás nem történt. Az igazgatóságnak tudomása van arról, hogy azok, akik a hivatalos órák alatt nem jelentek meg, ezt kiknek a felbujtására tették. A felbujtók ellen megindítják a fegyemi vizsgálatot.

A leg hosszabb kóplálás.

LONDON. A corki polgármester állapota, aki a brixtoni kórházban 72 napja fekszik táplálkozás nélkül, reménytelen. A skorbut egyre jobban erőt vesz rajta, mivel vonakodik, hogy megigya az orvosok által rendelt citromlevet. A corki polgármester esetével kapcsolatban a Figaro legutóbbi száma érdekes esetet közöl, amely kissé hihetetlenül hangzik. Élt 160 esztendővel ezelőtt egy alpesi községben bizonyos Gay Vilmos nevű 11 éves fiú, aki 1760 áprilisában súlyos betegségen ment keresztül és annak következtében teljesen elvesztette az étvágyát. Semilyen ételhez sem nyult hozzá és ennek ellenére sem érzelt éhséget. Így élt minden eledel nélkül heteken,

Fekete bádóg, cinkeztett vasbádóg, cink és vasbádóg, drót, betonrudvas, lapos-, kerek-, szögletes-, négyszögű U-vas, stb., vállvas, habbádóg, nyers és cinkeztett drótszögeket szállít azonnal I. a minőségben.

A D. L. Ö. W. & S O H N

vas és fémkereskedő cég, bádóg és vasnagykereskedési osztálya. Központi iroda Bécs, X. Absberggasse 17. Telefonszámok: 55384. és 53257. Rövidített cím: Ad. Löw. et Sohn, Wien, X. Távirat cím: Adlöwsohn Wien 75. 4447

Fogászati műterem. Dr. RADNAI si FRIEDRICH.

Foghuzás, fogtömés, aranykoronák, aranyhidak és fogsorok készítése. I. I. Bratlanu (Weitzer-u.) 1.

Fratii Apponyi cipő-, kalap- és ural-divat áruháza

ARAD, József főherceg-ut 7. szám. 10001

Kereskedők figyelmébe

Legelőször bevásárlási forrás fűszer-, gyarmat-, cukorka-, festék- és pipero árukban. 7044

Darvas cég nagykereskedésében

Arad, Str. Horia (Szésh onyl-u.) 1. - (Városházával szemben I. evő utca.)

Állami Monopol Központi Igazgatósága. HIRDETMÉNY.

Fentelvezett Vezérigazgatóság közhírré teszi, hogy folyó évi november 9-én Bucaresten a Calea Victoriei 125. sz. a. levő hivatalos helyiségében nyilvános pályázatot tart, ezen hivatalhoz tartozó személyzet ellátására szükséges 150.000 klg. jobb minőségű sertézsír szállítására.

A pályázatok zárt borítékban terjesztendők elő.

A szállítás a következő feltételek mellett történik:

1. A szállított zsírmennyiségért a Vezérigazgatóság cserében darabos sőt utal ki az Aknasugatagi és Rónaszéki (Máramarosi) sóbányákból, Csehszlovákia, Magyarország, Jugoszlávia és Bulgáriában való szállításra; az ajánlatban jelezni kell első sorban a felajánlott zsírmennyiséget s hogy mennyi sőt kíván kapni egy vagon (10.000 Klg) zsír felében.

2. Ajánlat minimum 10.000 klg. zsírról tehető.

3. A felajánlott zsír a pályázat elnyerése után 30 napon belül zárt hordókban s a következő három főcélmezési raktárhoz egyenlő mennyiségben szállítandó.

a) Iasi állomáson levő vám áruaktár (Antrepozitelei vámei din statia Iasi.)

b) Bukaresti -vám áruaktár (Vama antrepozitei.)

c) Kolozsvári Dohánygyár. (Fabrica de tutun.)

4. A zsír mennyiségileg és minőségileg ezen három raktárnál lesz átvéve.

5. A só a bánya állomásán berakva december hó elején, a zsír átvétele után oly mennyiségben vehető át, ahány vagon fog a Dir. C. F. R. rendelkezésünkre bocsájtani.

6. Az ajánlatokhoz 10.000 (tízezer) Lei pénz, vagy ennek megfelelő értékpapír csatolandó vagononként. 4438

A R. M. S. VEZÉRIGAZGATÓSÁGA.

Tüzifa

4389 vagononként és ölenként aprítva és házhoz szállítva olcsó árban kapható az

Aradi Kereskedelmi és Áruforgalmi Részvénytársaságnál
Aradi Ipar- és Népbank helyiségében.

Csunya nők szépek, szép nők szebbek

lesznek a HAJÓS-féle DORÉ-CRÉME

Hajfestő „Melogen”

elismert legjobb gyarmati fekete és barna színekben. Ár 25 K. Fehér színek kaphatók.

Hajós gyógytárban Aradon, Bulevardul Ferdinand I. 22.

Nyomatványokat

Névjegyeket, leveleket, papírokat, meghívókat, üzleti és hivatali

nyomatványokat

kisebb-nagyobb mennyiségben legjutányosabb, legcsinosabb kivitelben és legjobb papíroson készít az

Aradi Közlöny nyomdája

(Az Arad-cesanádi egyesült vasutak palotájában.)

Kifutó fiu

Jó fizetéssel felvétetik.